

Nr 33.

Av herr **Bergström** i Bäckland **m. fl.**, om *höjning av det i statsverkspropositionen upptagna anslaget för anläggning av utfartsvägar i Norrland, Dalarna och Värmland.*

I vilken omfattning allmänna vägar än komma att byggas, så blir det ändå en omöjlighet, genom de ekonomiska uppoffringar, som dessa vägar kräva från det allmännas sida, att kunna anlägga dem i en sådan omfattning och giva dem en sådan sträckning, att de allra flesta byar komma att beröras av desamma. Vid anläggandet av de allmänna vägarna måste först och främst tillses, att de komma att i största möjliga utsträckning tjäna den allmänna trafiken. Det är icke ens tänkbart, att en sådan väg skall förlängas några km. för att därigenom bereda väg för en eller flera byar, vilka annars komma att sakna fullgod väg.

De byar, som ligga på sidan om de allmänna vägarna, äro emellertid i lika stort behov av vägar som de byar, vilka äro nog lyckligt lottade att vara belägna, där en större landsväg skall gå fram. Människorna i vår tid kunna icke leva så isolerade som förut. De varor och maskiner, som finnas att tillgå, vill även obygdens befolkning efter behov komma i besittning utav. Möjligheten till att erhålla lasarettsvård vill även den utnyttja.

Onekligt är alltså, att behovet av utfartsvägar är stort. Inte bara inom vissa trakter inom de nordligaste delarna av vårt land måste befolkningen vintertiden hemförskaffa de förnödenheter, som skola användas för hela året, utan så är även förhållandet inom en hel del fjällbyar inom mellersta Norrland, t. ex. Västernorrlands län. Det stora behovet av utfartsvägar framgår även av de siffror, som anföras i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skrivelse med dess anslagsaskanden. I Norrbottens län angivas ansökningarnas antal om bidrag till utfartsvägar till 121 med en beräknad anläggningskostnad i runt tal av 2,250,000 kronor och i Västerbotten inneligga 93 ansökningar om anslag till utfartsvägar, vars anläggningskostnad beräknas till 2,113,703 kronor. Inom Västernorrlands län uppgår anläggningskostnaden för utfartsvägar, för vilka statsbidrag äro sökta, till 285,000 kronor.

Den, som varit i tillfälle att taga del av uppgifter, om huru man under de mest vidriga förhållanden nödgats forsla en sjuk till lasarettet från en från allmänna samfärdsleder avlägset liggande by, har förvisso blivit övertygad om nödvändigheten av bättre utfartsvägar, och att det är rent av

en bjudande plikt för statsmakterna att på det mest verksamma sätt stödja byggandet av dessa vägar. I längden är det väl orimligt, att stora trakter utan någon egentlig uppoffring få komma i åtnjutande av allmän väg med de fördelar, som nutida trafikmedel erbjuda, under det att andra byar skola sakna vägar med av oss påpekade olägenheter. Anläggande av utfartsvägar är förvisso icke en landsbygdens angelägenhet, utan även en landsortsstädernas, som äro beroende av goda förbindelser med landsbygden.

Vi vilja dessutom på det kraftigaste framhålla, att på intet annat sätt kunna billiga vägar av enklare typ åstadkommas än genom det system, som ligger inneslutet i lagen om enskilda vägar. Den största kostnaden för dessa vägars byggande få intressenterna själva svara för. En ledamot av första kammaren yttrade under förra årets riksdag, när då samma fråga var föremål för behandling, nämligen om ett höjt anslag till anläggning av utfartsvägar, att detta är det förmånligaste anslag för anläggandet av vägar inom väglösa bygder, som riksdagen över huvud kan bevilja. Det kan även vara skäl påpeka, att om ock dessa utfartsvägar byggas efter en enklare typ än en del andra statsunderstödda vägar, så utföres ändock deras byggande på ett sådant sätt, att de kunna, och därpå finnas exempel, intagas under det allmänna vägunderhållet utan några som helst förbättringar. Även en annan sak får icke bortglömmas, nämligen att vägar, som egentligen skulle utföras enligt lagen om enskilda vägar, kunna komma att i brist på anslag till utfartsvägar byggas som enklare vägar, och dessa vägar får det allmänna helt påkosta.

Då det gäller för statsmakterna att iakttaga sparsamhet med avseende på utgifter, kan det förefalla en smula djärvt att nu föreslå en höjning av anslaget till de statsunderstödda utfartsvägarna. Vi anse emellertid, att om det är något väganslag, som bort höjas, så skulle detta ha varit anslaget till de statsunderstödda utfartsvägarna, alldenstund detta anslag kommer företrädesvis de bygder till del, som äro med avseende på vägar sämst lottade.

På grund av vad vi sålunda anfört, så få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta höja det i Kungl. Maj:ts proposition nr 1, sjätte huvudtiteln, begärda beloppet 225,000 kronor för anläggning av utfartsvägar i Norrland, Dalarna och Värmland för budgetåret 1927—1928 till 300,000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1927.

P. Bergström

Herman Smedh.

O. E. Sandberg.

i Bäckland